

عنوان مقاله:

بررسی سیر تحول کالبدی کاروانسرای تاریخی طرلاب قم

محل انتشار:

دومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

اصغر محمدمرادى - استاد گروه مرمت، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.

حسین راعى - استادیار گروه مرمت، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.

فرزانه رحیمی جعفری - دانشجوی کارشناسی ارشد مرمت و احیا بناها و بافتهای تاریخی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

بناهای بین راهی در دورههای مختلف تاریخی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده اند. این امر منجر به تنوع در ساخت این عناصر و کارکرد آنها شده است. کاروانسراها از جمله بناهایی هستند که در مسیر راههای تجاری و مذهبی به منظور پذیرایی از کاروانها و امنیت راهها ساخته می شدند. کاروانسرای طرلاب قم، در مسیر جاده تاریخی قم به سلطان آباد به دلیل پذیرایی از کاروانهای زیارتی قم و کربلا از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده است و تا دوره پهلوی با تغییر کارکرد به مسکونی به فعالیت خود ادامه داده است اما هم اکنون در معرض نابودی است و عرصه و حریم آن مورد دخل و تصرف قرار گرفته است. شناخت این اثر می تواند اهمیت تاریخی و میزان تاثیرگذاری آن در معماری منطقه را هویدا کند و با توجه به روند رو به رشد تغییرات، موجب تصمیم گیری مطلوب دست اندرکاران شود. هدف از این پژوهش معرفی کاروانسرای تاریخی طرلاب، به عنوان یک الگو از کاروانسراهای قرون اولیه هجری (پیش از دوره صفوی)، و همچنین شناخت تغییرات و ساخت وسازهای صورت گرفته در عرصه و حریم این بنا است. پژوهش حاضر کاربردی است و در آن از روش تحقیق تفسیری-تاریخی استفاده می شود. این تحقیق به این نتیجه رسیده است که کاروانسرای طرلاب قم در دوره پیش از صفوی ساخته شده و در دوران مختلف تاریخی به دلایل متعدد دستخوش تغییرات کالبدی و عملکردی فراوانی شده است. اغلب تغییرات در دوران معاصر و پس از اصلاحات اراضی و زلزله های پیایی استان قم اتفاق افتاده است. این امر منجر به متروک و رها شدن کاروانسرا، دخل و تصرفات کالبدی در عرصه بنا و بروز معضلات اجتماعی و فرهنگی در روستای طرلاب شده است.

کلمات کلیدی:

کاروانسرای طرلاب، بناهای بین راهی، قم، پیش از صفوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1613370>

